

PM
a

Práce a Mzdy

bez chýb, poškút a penále®

Životné minimum – nepostihnuteľné sumy

Zvýšenie životného minima

Nárok na doplatok do minimálnej mzdy

Kratšia pracovná doba zamestnanca

Daňová exekúcia zrážkami zo mzdy

Rovnosť v odmeňovaní mužov a žien

Zverejňovanie dohôd a zmlúv

Cestovné náhrady v podnikateľskej sfére

Verejná správa

Doručovanie písomností v správnom procese

Whistleblowing z pohľadu GDPR

Riadenie rizík vo verejnej správe

Hlavný kontrolór v obci

10/2024
XIX. ročník

Práce a Mzdy

bez chýb, pokút a penále

č. 10/2024 • mesačník • ročník XIX.

PORADCA

Poradca, s. r. o.

Pri Celulóžke 40, 010 01 Žilina

IČO: 36 371 271

www.poradca.sk

ZODPOVEDNÁ REDAKTORKA

Zuzana Brezaniová

SPOLUPRACOVNÍCI

Ing. Ján Mintál, JUDr. Jozef Jaško,
Ing. Iveta Matlovičová, JUDr. Miroslav
Tichý, Ing. Zuzana Cingelová,
Ing. JUDr. Ladislav Hrtánek, PhD.

ZÁKAZNÍCKY SERVIS

PO-PIA – 9:00-15:00 hod.

☎ 0915 033 300, 0911 193 135

☎ 041/565 28 71, 565 28 77, 565 28 79

✉ abos@poradca.sk

🌐 www.poradca.sk – E-SHOP

SADZBA / TLAČ

Tvorivec, s.r.o., Martin / august 2024

Doporučená cena výtlačku 11,20 €

Za správnosť údajov v príspevkoch

zodpovedajú autori

ISSN

1337-060X (tlačová verzia)

EV 3904/09EV 3904/09

Vážení čitatelia!

Zvýšenie sumy životného minima má dopad na viaceré mzdové veličiny. Výška nepostihnuteľných súm, ktorá sa používa pri výpočte exekučných zrážok, je odvodená od sumy životného minima platného v mesiaci, za ktorý sa vykonávajú zrážky zo mzdy zamestnanca a menia sa vždy od 1.7. príslušného kalendárneho roka.

Ako má zamestnávateľ postupovať **pri výpočte doplatku do minimálnej mzdy**?

Pokiaľ zamestnávateľ pri výkone závislej práce nerešpektuje **normy bezpečnosti práce**, môže dôjsť aj k prípadným rozporom. S kým má zamestnanec primárne riešiť tieto rozpory a požadovať zjednanie nápravy protiprávneho stavu? Viac v príspevku **Ohrozenia bezpečnosti práce - riešenie rozporov**.

V súčasnosti je veľmi aktuálne **nahrádzovanie pracovnoprávných vzťahov inými napr. obchodnoprávnymi vzťahmi**. Dôvodom zámeny týchto vzťahov, kedy zamestnávateľ zamestná zamestnancov „na živnosť“ je vysoké daňové a odvodové zaťaženie zamestnávateľa aj zamestnanca. Kedy môže ísť o porušenie zákona? V prípade daňovej kontroly môže byť dorubená daň aj so sankciou?

Pri nastavovaní internej dokumentácie je preto potrebné zamerať sa na **whistleblowing aj z pohľadu GDPR**. Čomu v tomto smere treba venovať najväčšiu pozornosť? Viac k tejto téme si prečítate v rubrike Chybovať znamená platiť.

Pre právnu relevanciu **doručovania písomností v správnom procese** je podstatné, aby bol dodržaný zákonom ustanovený postup doručovania v danom prípade. Je dôležité, či sa doručuje fyzickej alebo právnickej osobe?

Mnohé zaujímavé témy nájdete aj v ďalších mesačníkoch nášho vydavateľstva.

V mesačníku Poradca 2-3 je uverejnený **Zákon o verejnom obstarávaní s komentárom**. DUO 10/2024 sa venuje **Novele zákona o účtovníctve a ZDP**, v 1000 riešeniach sa zaoberáme **novelou zákona o DPH a Zamestnávaníu**.

Chcem Vás upozorniť a na nové, práve vychádzajúce **Aktualizácie úplných znení zákonov** po posledných novelách.

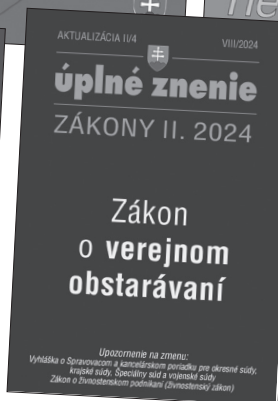
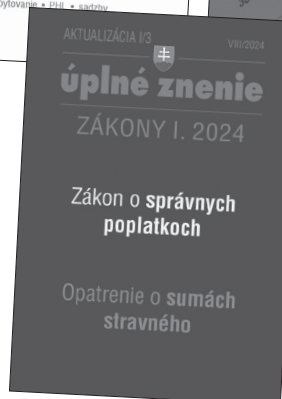
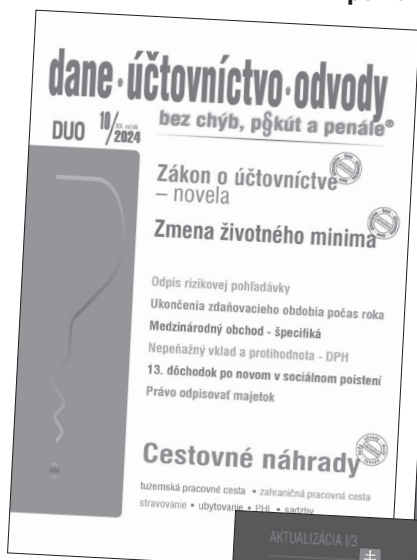
Tiež sme pripravili publikáciu **Trestné právo po novelách**, ktorú si môžete objednať v našom zákazníckom centre.

Aktuálnu ponuku všetkých našich produktov nájdete na **www.poradca.sk** a môžete si ich objednať prostredníctvom eshopu.

Tento mesiac sme pripravili tematické balíčky **Podvojný účtovníctvo po novele, Súdne spory po novele nielen pre podnikateľov, Trestné právo, Cestovné náhrady po novele**.

Zuzana Brezaniová
Zodpovedná redaktorka

Novinky vydavateľstva PORADCA s. r. o.

rubriky

A

PP

MO

CH

VS

VP

OBSAH 10 / 2024

AKTUÁLNA TÉMA	A
Nepostihnuteľné sumy po zmene životného minima	3
Ing. Iveta Matlovičová	
Dopady zvýšenia životného minima	7
Ing. Zuzana Cingelová	
Kedy vzniká nárok na doplatok do minimálnej mzdy?	10
Ing. Iveta Matlovičová	
PRACOVNÉ PRÁVO	PP
Kratší pracovný čas zamestnanca	13
Ing. Ján Mintál	
Ohrozenie bezpečnosti práce – riešenie rozporov	18
Ing. JUDr. Ladislav Hrtánek, PhD.	
Predaj firmy – práva a povinnosti zamestnancov	22
JUDr. Sandra Mrukvičová - Tomiová	
Prekážky v práci na strane zamestnanca počas dovolenky	25
Ing. Iveta Matlovičová	
Príklady z praxe k pracovnému právu	28
Úmrtie zamestnanca a zamestnávateľa z pohľadu dane z príjmov	30
Ing. Ivana Valterová	
MZDY A ODVODY	MO
Daňová exekúcia zrážkami zo mzdy a z iných príjmov	33
Ing. Ján Mintál	
Rovnosť v odmeňovaní mužov a žien	38
Ing. Zuzana Cingelová	
Cestovné náhrady v podnikateľskej sfére	41
JUDr. Jozef Jaško	
Kedy je možné prekvalifikovanie príjmov zo živnosti na závislú činnosť	44
Ing. Marta Boráková	
Vysporiadanie rozdielov z ročného zúčtovania poisťného u zamestnanca	47
Ing. Ivana Valterová	
CHYBY, OMYLY, POKUTY	CH
Zverejňovanie dohôd a zmlúv	50
PhDr. Jozef Sýkora, MBA, DrSc.	
Vyššie životné minimum, príspevky na opatrovanie a asistenciu	52
JUDr. Miroslav Tichý	
Whistleblowing z pohľadu GDPR	57
doc. JUDr. Jana Žulová, PhD. – Právnická fakulta, UPJŠ v Košiciach	
Sponzorské výdavky	60
Ing. Ján Mintál	
VEREJNÁ SPRÁVA	VS
Jednotlivé spôsoby doručovania písomností v správnom procese	66
Ing. JUDr. Ladislav Hrtánek, PhD.	
Riadenie rizík vo verejnej správe	70
PhDr. Jozef Sýkora, MBA, DSc.	
Zadávanie nadlimitných zákaziek verejným obstarávateľom	72
Ing. Juraj Zachar	
Hlavný kontrolór v obci	77
JUDr. Ján Kašiar	

NEPOSTIHNUTEĽNÉ SUMY PO ZMENE ŽIVOTNÉHO MINIMA

Životné minimum definuje zákon o životnom minime a o zmene a doplnení niektorých zákonov. Sumy životného minima sa upravujú pravidelne každý rok k 1. 7. príslušného kalendárneho roka. Valorizačný mechanizmus na úpravu sumy životného minima je nastavený tak, že sumy životného minima sa vynásobia koeficientom index spotrebiteľských (životných nákladov) nízkopříjmových domácností zisteným ŠÚ SR v apríli 2024; sumy sa zaokrúhľia na euro cent nahor.

DOPADY ZVÝŠENIA ŽIVOTNÉHO MINIMA

Opatrenie Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny SR č. 149/2024 Z. z. určilo od 1. júla 2024 nové sumy životného minima v zmysle § 5 ods. 1 až 3 zákona o životnom minime tak, že sumy platné k 30. júnu 2024 sa vynásobili koeficientom rastu životných nákladov nízkopříjmových domácností, ktorý podľa informácie Štatistického úradu Slovenskej republiky zo 14. mája 2024 predstavuje 1,9 %.

KEDY VZNIKÁ NÁROK NA DOPLATOK DO MINIMÁLNEJ MZDY?

Minimálna mzda predstavuje zákonom garantovaný plat za vykonanú prácu, ktorý musí byť zamestnancovi vyplatený. Oboznámime ako má zamestnávateľ postupovať pri výpočte doplatku do minimálnej mzdy a či sa minimálna odmena za prácu vzťahuje aj na zamestnancov, ktorí vykonávajú zárobkovú činnosť v právnom vzťahu dohody o práci vykonávanej mimo pracovného pomeru.

PRÁVA A POVINNOSTI ZAMESTNANCOV PRI PREDAJI FIRMY

Práva a povinnosti zamestnancov pri predaji firmy nie sú výslovne upravené v rámci určitej ucelenej časti ustanovení niektorého právneho predpisu. Práva a povinnosti zamestnancov pri predaji firmy upravujú jednak ustanovenia Zákonníka práce a zároveň čiastočne aj ustanovenia Obchodného zákonníka.

PREKÁŽKY V PRÁCI NA STRANE ZAMESTNANCA POČAS DOVOLENKY

Pre letné obdobie je charakteristické čerpanie dovoleniek vo väčšom rozsahu ako v inom období roka. Nárok zamestnanca na dovolenku patrí medzi základné podmienky zamestnávania, pričom právo určovať nástup na dovolenku má zamestnávateľ. Zamestnávateľ, je povinný určiť zamestnancovi čerpanie dovolenky, ak tomu nebránia prekážky v práci na strane zamestnanca. Ako má zamestnávateľ postupovať v prípade, ak počas čerpania dovolenky vznikne zamestnancovi prekážka v práci?

DAŇOVÁ EXEKÚCIA ZRÁŽKAMI ZO MZDY A Z INÝCH PRÍJMOV

Plnenie daňových povinností je základnou povinnosťou každého občana, každej fyzickej a právnickej osoby, ktorá sa stáva daňovníkom v okamihu nadobudnutia zdaniteľného príjmu na základe niektorého z právnych predpisov upravujúcich platenie daní. Ak si daňové subjekty neplnia svoje daňové povinnosti dobrovoľne, nastávajú prípady, keď správca dane z úradnej moci vynucuje túto povinnosť, a to v tzv. daňovom exekučnom konaní.

VYŠŠIE ŽIVOTNÉ MINIMUM, PRÍSPEVKY NA OPATROVANIE A ASISTENCIU

Životné minimum je spoločensky uznaná minimálna hranica príjmov fyzickej osoby, pod ktorou nastáva stav jej hmotnej núdze. Sumy životného minima sa upravujú vždy k 1. júlu bežného kalendárneho roka na základe koeficientu rastu čistých peňažných príjmov na osobu alebo koeficientu rastu životných nákladov nízkopříjmových domácností.

RIADENIE RIZÍK VO VEREJNEJ SPRÁVE

Riadením rizík sa myslí opakujúci sa proces navzájom previazaných činností, ktorých cieľom je riadiť potenciálny vznik rizika, teda obmedziť pravdepodobnosť výskytu rizika alebo znížiť jeho vplyv s cieľom predchádzať nepriaznivým výsledkom či negatívnym javom v činnosti orgánu štátnej správy a zamedziť vzniku nezrovnalostí a podvodom. Za vytvorenie, zachovávanie a rozvíjanie finančného riadenia zodpovedá štatutárny orgán subjektu verejnej správy.

Nepostihnuteľné sumy po zmene životného minima

Životné minimum definuje zákon č. 601/2003 Z.z. o životnom minime a o zmene a doplnení niektorých zákonov. Sumy životného minima sa upravujú pravidelne každý rok k 1. 7. príslušného kalendárneho roka. Valorizačný mechanizmus na úpravu sumy životného minima je nastavený tak, že sumy životného minima sa vynásobia koeficientom index spotrebiteľských (životných nákladov) nízkopříjmových domácností zisteným ŠÚ SR v apríli 2024; sumy sa zaokrúhľia na eurocent nahor.

Uvedené vyplýva z ustanovenia § 5 ods. 2 zákona č. 601/2003 Z.z. o životnom minime: „Úprava súm životného minima sa vykoná tak, že sumy uvedené v § 2 sa vynásobia koeficientom rastu životných nákladov nízkopříjmových domácností zisteným Štatistickým úradom Slovenskej republiky za rozhodujúce obdobie.“ Sumy životného minima sa k 1. júlu bežného kalendárneho roka neupravujú, ak sa koeficient rovná jednej alebo je nižší ako jedna. Sumy životného minima ustanovuje Opatrenie MPSVR SR o úprave súm životného minima a vyhlási jeho úplné znenie uverejnením v Zbierke Zákonov SR.

Dňa 14. mája 2024 Štatistický úrad SR zverejnil informáciu, podľa ktorej sa **index spotrebiteľských cien za nízkopříjmové domácnosti v apríli 2024 medziročne zvýšil o 1,9 %**. Index spotrebiteľských (životných nákladov) nízkopříjmových domácností vyjadruje rast životných nákladov nízkopříjmových domácností za obdobie od apríla predchádzajúceho kalendárneho roka do apríla bežného kalendárneho roka. Nakoľko životné náklady nízkopříjmových domácností sa v apríli 2024 medziročne zvýšil o 1,9 %, od 1. 7. 2024 sa suma životného minima na jednu plnoletú fyzickú osobu zvyšuje zo sumy 268,88 € na sumu 273,99 € (uplatňuje sa zaokrúhľovanie €c nahor).

Dňa 27. 6. 2024 bolo v Zbierke Zákonov vyhlásené **Opatrenie MPSVR SR č. 149/2024 Z.z.** o úprave súm životného minima, v zmysle ktorého sa k 1. júlu 2024 upravujú sumy životného minima nasledovne:

- **273,99 €** mesačne, ak ide o jednu plnoletú fyzickú osobu,
- **191,14 €** mesačne, ak ide o ďalšiu spoločne posudzovanú plnoletú fyzickú osobu,
- **125,11 €** mesačne, ak ide o zaopatrené neplnoleté dieťa a o nezaopatrené dieťa.

SUMY ŽIVOTNÉHO MINIMA		
Životné minimum	od 1. 7. 2023 do 30. 6. 2024	od 1. 7. 2024 do 30. 6. 2025
jedna plnoletá FO	268,88 €	273,99 €
ďalšia spoločne posudzovaná plnoletá FO	187,57 €	191,14 €
neplnoleté alebo nezaopatrené dieťa	122,77 €	125,11 €

Zvýšenie sumy životného minima má dopad na viaceré mzdové veličiny; niektoré z nich sa menia už od 1. júla, iné až od 1. januára (napr. daňové veličiny); výška nepostihnuteľných súm, ktorá sa používa pri výpočte exekučných zrážok je odvodená od sumy životného minima platného v mesiaci, za ktorý sa vykonávajú zrážky zo mzdy zamestnanca a menia sa vždy od 1. 7. príslušného kalendárneho roka.

Zmena sumy životného minima sa tak prejaví prvýkrát pri výpoč-

te zrážky zo mzdy v spracovaní výplat ma mesiac júl (augustové výplatné termíny). Nakoľko od 1. 7. 2024 dochádza k zvýšeniu životného minima zo sumy 268,88 € na sumu 273,99 €, pri určovaní zvyšku čistej mzdy zamestnanca sa od 1. 7. 2024 uplatnia nové nepostihnuteľné sumy.

Nepostihnuteľné sumy a vymáhanie neprednostných pohľadávok
Nepostihnuteľná suma na povinného (tzv. základná suma na povinného), ktorá sa nesmie zraziť povinnému z jeho mesačnej mzdy, je 140 % zo životného minima na plnoletú fyzickú osobu platného v mesiaci, za ktorý sa vykonávajú zrážky, t.j. po 1. 7. 2024 sa uplatní vo výške **383,58 €**.

Nepostihnuteľná suma na vyživovanú osobu (na deti povinného a na manželského partnera povinného, aj keď má samostatný príjem), ktorej povinný poskytuje výživné, je 25 % základnej sumy na povinného platnej pri uspokojovaní neprednostných pohľadávok (25 % zo 140 % životného minima), t.j. 25 % z 383,58 [suma 140 % životného minima predstavuje 383,586 € a po zaokrúhlení na eurocent nadol ide o hodnotu 383,58 €] = **95,89 €**; v tejto sume sa uplatní nielen na deti povinného, ale aj na manžela/ku povinného, ktorá má/nemá samostatný príjem.

A

NEPOSTIHNUTEĽNÉ SUMY OD 1. 7. 2024	POVINNÝ	POVINNÝ (DÔCHODCA)
pri vymáhaní bežných (neprednostných) pohľadávok		
na povinného (140 % ŽM)	383,58	383,58
na vyživovanú osobu (25 % zo 140 % ŽM/50 % zo 140 % ŽM)	95,89	191,79
do počtu VO sa započíta aj osoba, voči ktorej trvá výkon rozhodnutia na vymoženie pohľadávky výživného		
pri vymáhaní prednostných pohľadávok (okrem výživného na maloleté dieťa)		
na povinného (100 % ŽM)	273,99	273,99
na vyživovanú osobu (25 %/50 % zo 100 % ŽM)	68,49	136,99
do počtu VO sa nezapočíta osoba, voči ktorej trvá výkon rozhodnutia na vymoženie pohľadávky výživného		
pri vymáhaní pohľadávky na výživnom na maloleté dieťa		
na povinného (70 % zo 60 % ŽM)	115,07	115,07
na vyživovanú osobu (70 % z 25 % z 100 % ŽM/70 % z 50 % zo 100 % ŽM)	47,94	95,89
do počtu VO sa nezapočíta osoba, voči ktorej trvá výkon rozhodnutia na vymoženie pohľadávky výživného		
pri vymáhaní pohľadávok na pokutách za priestupky		
na povinného (50 % ŽM)	136,99	136,99
na vyživovanú osobu (25 % zo 100 % ŽM)	68,49	68,49
do počtu VO sa nezapočíta osoba, voči ktorej trvá výkon rozhodnutia na vymoženie pohľadávky výživného		
ostatné parametre		
suma, nad ktorú sa zvyšok čistej mzdy zráža bez obmedzenia	1 150,74	
výška jednej tretiny z predchádzajúceho riadku	383,58	

Nepostihnuteľná suma na povinného (poberateľa dôchodkovej dávky) je 140 % životného minima na plnoletú fyzickú osobu platného v mesiaci, za ktorý sa vykonávajú zrážky, t.j. po 1. 7. 2024 sa uplatní vo výške **383,58 €**.

Nepostihnuteľná suma na vyživovanú osobu (na deti povinného a na manželského partnera povinného, aj keď má samostatný príjem), **ktorej povinný (dôchodca)** poskytuje výživné, je 50 % základnej sumy na povinného (50 % zo 140 % životného minima platného v mesiaci, za ktorý sa vykonávajú zrážky), t.j. po 1. 7. 2024 sa uplatní vo výške **191,79 €**.

Ak sa zrážky zo mzdy vykonávajú z miezd oboch manželov, započíta sa nepostihnuteľná suma na vyživovanú osobu (na dieťa), ktoré spoločne vyživujú, každému z nich osobitne (§ 1 ods. 3 nariadenia). Nepostihnuteľná suma na vyživovanú osobu **sa tak uplatní aj na osobu**, v ktorej prospech trvá výkon rozhodnutia na vymoženie pohľadávky výživného.

Nepostihnuteľné sumy a vymáhanie prednostných pohľadávok
Pri prednostných pohľadávkach podľa § 71 ods. 2 EP, okrem pohľadávok na výživné pre maloleté deti (ktoré je osobitne upravené § 2 ods. 1 nariadenia vlády) a okrem pokút za priestupky (ktoré je osobitne upravené § 2b nariadenia vlády), sa základná suma na povinného určuje ako 100 % životného minima na plnoletú fyzickú osobu platného v mesiaci, za ktorý sa vykonávajú zrážky (vzhľadom na charakter prednostných pohľadávok). Pri uspokojení prednostných pohľadávok sa určia nepostihnuteľné sumy nasledovne:

dávok na výživné pre maloleté deti (ktoré je osobitne upravené § 2 ods. 1 nariadenia vlády) a okrem pokút za priestupky (ktoré je osobitne upravené § 2b nariadenia vlády), sa základná suma na povinného určuje ako 100 % životného minima na plnoletú fyzickú osobu platného v mesiaci, za ktorý sa vykonávajú zrážky (vzhľadom na charakter prednostných pohľadávok). Pri uspokojení prednostných pohľadávok sa určia nepostihnuteľné sumy nasledovne:

ZAMESTNANEC neprednostné pohľadávky	suma do 30. 6. 2024	suma od 1. 7. 2024
Nepostihnuteľná suma na povinného (140 % ŽM)	376,43 €	383,58 €
Nepostihnuteľná suma na vyživovanú osobu (25 % zo 140 % ŽM)	94,10 €	95,89 €
Suma, nad ktorú sa zráža bez obmedzenia (3 × 140 % ŽM)	1 129,29 €	1 150,74 €
ZAMESTNANEC (DÔCHODCA) neprednostné pohľadávky	suma do 30. 6. 2024	suma od 1. 7. 2024
Nepostihnuteľná suma na povinného (140 % ŽM)	376,43 €	383,58 €
Nepostihnuteľná suma na vyživovanú osobu (50 % zo 140 % ŽM)	188,21 €	191,79 €
Suma, nad ktorú sa zráža bez obmedzenia (3 × 140 % ŽM)	1 129,29 €	1 150,74 €
ZAMESTNANEC prednostné pohľadávky	suma do 30. 6. 2024	suma od 1. 7. 2024
Nepostihnuteľná suma na povinného (100 % ŽM)	268,88 €	273,99 €
Nepostihnuteľná suma na vyživovanú osobu (25 % zo 100 % ŽM)	67,22 €	68,49 €
Suma, nad ktorú sa zráža bez obmedzenia (3 × 140 % ŽM)	1 129,29 €	1 150,74 €
ZAMESTNANEC (DÔCHODCA) prednostné pohľadávky	suma do 30. 6. 2024	suma od 1. 7. 2024
Nepostihnuteľná suma na povinného (100 % ŽM)	268,88 €	273,99 €
Nepostihnuteľná suma na vyživovanú osobu (50 % zo 100 % ŽM)	134,44 €	136,99 €
Suma, nad ktorú sa zráža bez obmedzenia (3 × 140 % ŽM)	1 129,29 €	1 150,74 €

- nepostihnuteľná suma na povinného** (tzv. základná suma na povinného), ktorá sa nesmie zraziť povinnému z jeho mesačnej mzdy, je 100 % životného minima na plnoletú fyzickú osobu platného v mesiaci, za ktorý sa vykonávajú zrážky, t.j. po 1. 7. 2024 sa uplatní vo výške **273,99 €**.
- nepostihnuteľná suma na vyživovanú osobu** (na deti povinného a na manželského partnera povinného, aj keď má samostatný príjem), ktorej povinný poskytuje výživné, je 25 % základnej sumy na povinného platnej pri uspokojovaní prednostných pohľadávok (25 % zo 100 % životného minima), t.j. 25 % z 273,99 = **68,49 €**; v tejto sume sa uplatní nielen na deti povinného, ale aj na manžela/ku povinného, ktorá má/nemá samostatný príjem.
- nepostihnuteľná suma na povinného (poberateľa dôchodkovej dávky)** je 100 % životného minima na plnoletú fyzickú osobu platného v mesiaci, za ktorý sa vykonávajú zrážky, t.j. po 1. 7. 2024 sa uplatní vo výške **273,99 €**.
- nepostihnuteľná suma na vyživovanú osobu** (na deti povinného a na manželského partnera povinného, aj keď má samostatný príjem), ktorej povinný posky-

tuje výživné, je 50 % základnej sumy na povinného platnej pri uspokojovaní prednostných pohľadávok (50 % zo 100 % životného minima), t.j. 50 % z 273,99 = **136,99 €**.

Obdobne ako pri vymáhaní neprednostných pohľadávok, aj tu platí, že ak sa zrážky zo mzdy pri vymáhaní prednostných pohľadávok vykonávajú z miezd oboch manželov, započíta sa nepostihnuteľná suma na vyživovanú osobu (na dieťa), ktoré spoločne vyživujú, každému z nich osobitne. Avšak nepostihnuteľná suma na vyživovanú osobu **sa neuplatní (nezapočíta) na tú osobu**, v ktorej prospech trvá výkon rozhodnutia na vymożenie pohľadávky výživného.

Nepostihnuteľné sumy a vymáhanie pohľadávky – výživné na maloleté dieťa

Základná suma na povinného pri uspokojovaní pohľadávky na výživnom **na maloleté dieťa** sa určí ako 70 % zo základnej sumy na povinného, ktorá je vo výške 60 % životného minima na plnoletú fyzickú osobu platného v mesiaci, za ktorý sa vykonávajú zrážky. V nadväznosti na úpravu sumy životného minima od 1. 7. 2024 sa pri uspokojení prednostnej pohľadávky – výživné na maloleté dieťa uplatnia nepostihnuteľné sumy nasledovne:

- **nepostihnuteľná suma na povinného**, ak ide o pohľadávku na výživnom na maloleté dieťa, je 70 % zo základnej sumy podľa Exekučného poriadku (70 % zo 60 % životného minima na plnoletú fyzickú osobu), t.j. po 1. 7. 2024 sa uplatní vo výške **115,07 €** [základná suma 60 % životného minima predstavuje 164,39 € (po zaokrúhlení na eurocent nadol) a z nej 70 % je 115,07 €]; v rovnakej výške sa nepostihnuteľná suma uplatní aj u poberateľa dôchodkovej dávky.
- **nepostihnuteľná suma na vyživovanú osobu** (na deti povinného a na manželského partnera povinného, aj keď má samostatný príjem), ktorej povinný posky-

tuje výživné, ak ide o pohľadávku na výživnom na maloleté dieťa, je 70 % z 25 % základnej sumy na povinného platnej pri uspokojovaní prednostných pohľadávok (70 % z 25 % zo 100 % životného minima), t.j. po 1. 7. 2024 sa uplatní **47,94 €**; u poberateľa dôchodkovej dávky je nepostihnuteľná suma na vyživovanú osobu 70 % z 50 % základnej sumy na povinného platnej pri uspokojovaní prednostných pohľadávok (70 % z 50 % zo 100 % životného minima), t.j. po 1. 7. 2024 sa uplatní **95,89 €** (ust. § 2a ods. 3 nariadenia).

Nepostihnuteľné sumy a vymáhanie pohľadávky – pokuta za priestupok

Možnosť vykonať rozhodnutie o uložení pokuty za priestupok zrážkami z dávok alebo príspevkov bola zavedená od 1. 11. 2013. Uvedené má za následok zníženie hranice chráneného príjmu páchatela vybraného priestupku. Cieľom vymáhania pokuty zrážkou zo mzdy a z iných príjmov bola snaha zvýšiť účinok postihu, ale súčasne pôsobiť aj preventívne k predchádzaniu, resp. zamedzeniu páchania priestupkov. Nepostihnuteľné sumy sa pri vymáhaní pokút za priestupky uplatnia nasledovne:

- **nepostihnuteľná suma na povinného (páchatela priestupku)**, ktorá sa nesmie zraziť povinnému z jeho mesačnej mzdy

a z iných príjmov, je 50 % životného minima na plnoletú fyzickú osobu platného v mesiaci, za ktorý sa vykonávajú zrážky, t.j. po 1. 7. 2024 sa uplatní vo výške **136,99 €**.

- **nepostihnuteľná suma na vyživovanú osobu, ktorej povinný (páchatel priestupku)** poskytuje výživné, je 25 % základnej sumy na povinného platnej pri uspokojovaní prednostných pohľadávok (25 % zo 100 % životného minima platného v mesiaci, za ktorý sa vykonávajú zrážky), t.j. po 1. 7. 2024 sa uplatní vo výške **68,49 €**.

Dôchodcovia majú na účely výkonu zrážok zvýšenú exekučnú ochranu, ktorá spočíva v tom, že majú nárok na vyššiu nepostihnuteľnú sumu ako ostatné fyzické osoby. Ide o osobitnú kategóriu osôb, poberateľov nasledovných dôchodkových dávok:

- dôchodkové dávky podľa § 267 (dôchodok manželky), § 268 (sociálny dôchodok) a podľa § 13 ods. 2 zákona o sociálnom poistení, t.j. dôchodkových dávok zo starobného poistenia: starobný dôchodok, predčasný starobný dôchodok, vdovský dôchodok a vdovecký dôchodok, sirotský dôchodok, a ďalej dôchodkové dávky z invalidného poistenia: invalidný dôchodok, vdovský dôchodok a vdovecký dôchodok, sirotský dôchodok.

ZAMESTNANEC výživné na maloleté dieťa	suma do 30. 6. 2024	suma od 1. 7. 2024
Nepostihnuteľná suma na povinného (70 % z 60 % ŽM)	112,92 €	115,07 €
Nepostihnuteľná suma na vyživovanú osobu (70 % z 25 % zo 100 % ŽM)	47,05 €	47,94 €
Suma, nad ktorú sa zráža bez obmedzenia (3 × 140 % ŽM)	1 129,29 €	1 150,74 €

ZAMESTNANEC (DÔCHODCA) výživné na maloleté dieťa	suma do 30. 6. 2024	suma od 1. 7. 2024
Nepostihnuteľná suma na povinného (70 % z 60 % ŽM)	112,92 €	115,07 €
Nepostihnuteľná suma na vyživovanú osobu (70 % z 50 % zo 100 % ŽM)	94,10 €	95,89 €
Suma, nad ktorú sa zráža bez obmedzenia (3 × 140 % ŽM)	1 129,29 €	1 150,74 €

ZAMESTNANEC (AJ DÔCHODCA) výkon rozhodnutia o uložení pokuty za priestupok	suma do 30. 6. 2024	suma od 1. 7. 2024
Nepostihnuteľná suma na povinného (50 % ŽM)	134,44 €	136,99 €
Nepostihnuteľná suma na vyživovanú osobu (25 % zo 100 % ŽM)	67,22 €	68,49 €
Suma, nad ktorú sa zráža bez obmedzenia (3 × 140 % ŽM)	1 129,29 €	1 150,74 €

- dôchodky starobného dôchodkového sporenia podľa § 29 zákona č. 43/2004 Z.z. o starobnom dôchodkovom sporení,
- doplňkový výsluhový dôchodok podľa § 15 písm. b) zákona č. 650/2004 Z.z. o doplnkovom dôchodkovom sporení,
- dávky výsluhového zabezpečenia podľa § 30 písm. d) až h) zákona č. 328/2002 Z.z. o sociálnom zabezpečení policajtov a vojakov.

Príklad 1

Voči povinnému je nariadená exekúcia zrážkami zo mzdy a z iných príjmov na uspokojovanie neprednostnej pohľadávky. Zamestnanec pracuje na skrátený pracovný úväzok. Je ženatý. Výška čistej mzdy je 1 265,94 €.

Pri určení nepostihnuteľných súm a zvyšku čistej mzdy postupujeme nasledovne:

Parameter	Výška	Úhrada pohľadávky	Vyplatiť povinnému
Čistá mzda	1 265,94 €		
(-) Nepostihnuteľná suma na povinného	383,58 €		383,58 €
(-) Nepostihnuteľná suma na manželku	95,89 €		95,89 €
(-) Nepostihnuteľná suma na deti	0,00 €		
Zvyšok čistej mzdy	786,47 €		
Zvyšok čistej mzdy nad 3-násobok 140 % ŽM	0 €		
Zvyšok čistej mzdy zaokrúhlený	786,45 €		
Prvá tretina	262,15 €	262,15 €	
Druhá tretina	262,15 €		262,15 €
Tretia tretina	262,17 €		262,17 €
Spolu		262,15 €	1 003,79 €

Od čistej mzdy odpočítame základnú sumu na povinného a sumu na vyživovanú osobu (na manželku). Zvyšok čistej mzdy 786,47 € je menší ako suma 1 150,74 € (ide o sumu, pri ktorej končí tretinový systém), preto suma, ktorá sa zrazí bez obmedzenia, je 0. Zvyšok čistej mzdy zaokrúhlime na číslo deliteľné 3, t. j. na sumu 786,45 a rozdelíme na tri tretiny. Prvá tretina sa použije na uspokojenie neprednostnej pohľadávky. Druhá a tretia tretina (vrátane rozdielu zo zaokrúhľovania vo výške 0,02) sa vypláti povinnému spolu s nepostihnuteľnou sumou.

Príklad 2

Ako by sme postupovali v prípade, ak by išlo o povinného (dôchodcu).

Od čistej mzdy odpočítame základnú sumu na povinného a sumu na vyživovanú osobu (na manželku). Zvyšok čistej mzdy 690,57 € je menší ako suma 1 150,74 € (ide o sumu, pri ktorej končí tretinový systém), preto suma, ktorá sa zrazí bez obmedzenia, je 0. Zvyšok čistej mzdy rozdelíme na tri tretiny. Prvá tretina sa použije na uspokojenie neprednostnej pohľadávky. Druhá a tretia tretina (vrátane rozdielu zo zaokrúhľovania vo výške 0,02) sa vypláti povinnému spolu s nepostihnuteľnou sumou.

Parameter	Výška	Úhrada pohľadávky	Vyplatiť povinnému
Čistá mzda	1 265,94 €		
(-) Nepostihnuteľná suma na povinného	383,58 €		383,58 €
(-) Nepostihnuteľná suma na manželku	191,79 €		191,79 €
(-) Nepostihnuteľná suma na deti	0,00 €		
Zvyšok čistej mzdy	690,57 €		
Zvyšok čistej mzdy nad 3-násobok 140 % ŽM	0,00 €		
Zvyšok čistej mzdy zaokrúhlený	690,57 €		
Prvá tretina	230,19 €	230,19 €	
Druhá tretina	230,19 €		230,19 €
Tretia tretina	230,19 €		230,19 €
Spolu		230,19 €	1 035,75 €

RADA!

Ochrana povinného v podobe základnej nepostihnuteľnej sumy, ktorá sa nesmie zraziť z mesačnej mzdy alebo z iných príjmov (napr. z dôchodku), sa **uplatní len jedenkrát**. Spôsob uplatnenia nepostihnuteľnej sumy medzi jednotlivými platiteľmi mzdy určí podľa Exekučného poriadku súdny exekútor. Súdny exekútor môže uplatnenie základnej sumy rozdeliť podľa svojej úvahy tak, že určí uplatnenie celej základnej sumy u jedného platiteľa mzdy alebo ju rozdelí medzi všetkých platiteľov mzdy, s tým, že jednotlivo určí, akú časť základnej sumy nemajú zražať. Ak by u platiteľa mzdy, ktorý má uplatniť základnú sumu, prípadne jej časť, príjem povinného nedosiahol ani jemu určenú výšku základnej sumy, je povinný oznámiť túto skutočnosť exekútorovi. Súdny exekútor následne určí uplatnenie základnej sumy nanovo tak, aby povinný nebol poškodený tým, že sa základná suma neuplatní v plnej výške.

Ing. Iveta Matlovičová

